

**Ημερίδα για την Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη
στο Δήμο Χερσονήσου**

Σάββατο 31 Μαρτίου 2012

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΔΟΥΡΥΦΟΡΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
QUANTOS ΑΕ

Ζαχαράτος Γεράσιμος
Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών
Δρ. Αντώνης Σπινάκης
Διευθύνων Σύμβουλος QUANTOS ΑΕ εταιρία στατιστικών αναλύσεων

«Ο ρόλος του τουρισμού στην παραγωγική δομή και οικονομία του Δήμου Χερσονήσου με βάση τη προσέγγιση των Περιφερειακών Δορυφόρων Λογαριασμών Τουρισμού»
&
«Η τουριστική δαπάνη στη Κρήτη»

Ο τουρισμός σε παγκόσμια κλίμακα μια πολύ μεγάλη οικονομική δραστηριότητα, οι διαστάσεις της οποίας την τελευταία δεκαετία ώθησαν:

- το τουριστικά δημιουργούμενο Π. Α. Π. αγαθών και υπηρεσιών πάνω από 4,5 τρισεκατ. Δολλάρια
- το σύνολο της άμεσης και έμμεσης προκαλούμενης απασχόλησης πάνω από 230 εκατομμυρία εργαζόμενους.

.....

Η οικονομική σημασία του Τουρισμού για τη χώρα μας τόσο από μακροοικονομική θεώρηση όσο και στο μικροοικονομικό-επιχειρηματικό επίπεδο είναι προφανής.

Επηρεάζει άμεσα και έμμεσα σε τόσο σημαντικό βαθμό τα κύρια μακροοικονομικά μεγέθη της οικονομίας (Α.Ε.Π., Ισοζύγιο συναλλαγών, απασχόληση, κατανάλωση, επενδύσεις, εισαγωγές κ.ο.κ.) και τις συνακόλουθες εθνικές και περιφερειακές πολιτικές, που να καθίσταται πλέον σήμερα καθοριστικός παράγων της συνολικής αναπαραγωγής και συνακόλουθα βιωσιμότητας της οικονομίας και της κοινωνίας.

.....

Σε μικρο - επίπεδο αποτελεί συχνά την κύρια οικονομική δραστηριότητα για ολόκληρες περιοχές και τόπους, συνιστώντας έτσι τον παράγοντα εκείνο που μπορεί να εξασφαλίσει την παραμονή του ηλικιακά και οικονομικά ενεργού πληθυσμού στις τοπικές κοινωνίες, και να αποτρέψει έτσι την περαιτέρω δημογραφική γήρανση και συρρίκνωσή τους.

.....

Ο Τουρισμός είναι σχετικά πρόσφατη δραστηριότητα στην Ελληνική οικονομία, που αναπτύχθηκε και μεγεθύνθηκε με βάση αφενός το πλαίσιο του εφαρμοζόμενου μέχρι σήμερα δημόσιου ενδεικτικού προγραμματισμού και αφετέρου την αναπτυξιακή πολιτική επενδυτικών κινήτρων και διευκολύνσεων.

Παράλληλα διαμορφώνεται μια κατάσταση ιδιαίτερα ανησυχητική για την ποιοτική εικόνα του ελληνικού τουρισμού που δημιουργείται και συντηρείται μέσα από έναν φαύλο κύκλο αιτίας και αιτιατού μεταξύ της μειωμένης ποιότητας υποδομών και ενός μεγάλου μέρους της τουριστικής ανωδομής μη επιτρέποντας με τον τρόπο αυτόν την ανάδειξη των **πλεονεκτημάτων** του ελληνικού τουρισμού.

Πλεονεκτημάτων τόσο του ελληνικού τουριστικού χώρου όσο και των εξαιρετικών προσπαθειών που έχουν καταβληθεί από πολλές τοπικές αυτοδιοικήσεις και ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις να αναβαθμίσουν την ποιότητα των υπηρεσιών του τουριστικού τους προϊόντος και με τον τρόπο αυτόν τη γενικότερη ανταγωνιστικότητα του ελληνικού τουρισμού.

Στα πλαίσια της πορείας του ευρωπαϊκού γίνεσθαι συντελείται, ή μάλλον έχει ήδη συντελεστεί - και δεν το έχουμε ακόμη καταλάβει - εκτός των άλλων, και μια ολική εξάλειψη **του πάλαι ποτέ βασικού προτάγματος, του τουριστικού συναλλάγματος** ως βασικού επιχειρήματος και μέτρου θεωρητικής και πολιτικής δικαίωσης της τουριστικής ανάπτυξης στην ελληνική οικονομία.

Έτσι, η πραγματική πλέον οικονομική φύση του τουρισμού, δηλαδή η συνολική καταναλωτική και συνακόλουθα **η συνολική παραγωγική-βιομηχανική** του φύση, ανάγεται ως η αναγκαία και ικανή βάση αξιολόγησης **τόσο** της ύπαρξης και της μεγέθυνσης αυτού του ίδιου του τομέα **όσο** όμως και κύρια της σημασίας, του ρόλου και της συμβολής του τουρισμού στην ανταγωνιστικότητα τόσο του συνόλου της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας όσο και των επιμέρους περιφερειών και περιοχών της.

9.500 ξενοδοχειακές μονάδες

312 000 δωμάτια και περισσότερες από **600.000 κλίνες**

Η παραξενοδοχία: περί τις **30000 επιχειρήσεις** με περισσότερες από **500000 κλίνες** συγκροτείται σε μεγάλο βαθμό από καταλύματα αυτόνομων κατοικιών αυτοεξυπηρετούμενου χαρακτήρα.

περίπου **14 εκατ. τουρίστες** με περισσότερες από **140 εκατ. διανυκτερεύσεις**

4.850 Τουριστικά γραφεία

750 Τουριστικές επιχειρήσεις οδικών μεταφορών.

1.500 Γραφεία ενοικίασης αυτοκινήτων Ι.Χ. χωρίς οδηγό

200 Ναυλομεσιτικά γραφεία αντιπροσωπεύουν περισσότερα από 4.500 σκάφη αναψυχής

30.000 Επιχειρήσεις εστίασης – καφετέριες- κέντρα διασκέδασης

10.500 Εμπορικές επιχειρήσεις αναμνηστικών πάσης φύσεως

2.000 Διπλωματούχοι ξεναγοί ως ατομικοί επαγγελματίες

350 Κάμπινγκ με περίπου 34.000 θέσεις κατασκήνωσης

πληθώρα εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής-ανωδομής π.χ. **Συνεδριακά Κέντρα, αίθουσες συνεδρίων μικροτέρων μεγεθών, γήπεδα γκολφ, Κέντρα Θαλασσοθεραπείας** σημαντικός αριθμός από **Μαρίνες, χιονοδρομικά κέντρα, Ιαματικές Πηγές** και **τόπους τουριστικής επίσκεψης**

Παράλληλα με όλο αυτό το πλέγμα επιχειρήσεων και κλάδων παραγωγής και διάθεσης του άμεσα χαρακτηριστικού τουριστικού προϊόντος βρίσκεται θεωρητικά και πρακτικά **ένα άλλο παραγωγικό κύκλωμα** έτοιμο να παρέχει τα εποχικά προσφερόμενα αγαθά και υπηρεσίες συντιθέμενο από ένα πλήθος επιχειρήσεων σε διάφορους κλάδους, έμμεσα χαρακτηριστικής ή μη αποκλειστικής τουριστικής παραγωγής, όπως:

**Τράπεζες, Οδικές,
Θαλάσσιες και Αεροπορικές Μεταφορές,
Ταχυδρομικές και Ιατρικές Υπηρεσίες,
Πρατήρια Καυσίμων,
Καταστήματα Τροφίμων,
Υπηρεσίες Αεροδρομίων, Λιμένων και Σταθμών.**

Πίσω όμως από όλους τους προαναφερόμενους κλάδους αποκλειστικά ή έμμεσα τουριστικής παραγωγής και διάθεσης είναι – στον α ή β βαθμό - **το σύνολο σχεδόν των κλάδων** της εγχώριας μεταποιητικής παραγωγής καταναλωτικών προϊόντων καθώς και ένα σημαντικό μέρος των τουριστικών κεφαλαιουχικών αγαθών.

Έτσι, είναι προφανές ότι **μόνο η συνεχής κατοχή της αναλυτικής γνώσης και πληροφόρησης** για όλο το προαναφερόμενο παραγωγικό πλέγμα κλάδων και προϊόντων που τροφοδοτεί σε ετήσια βάση την κατανάλωση των εκατομμυρίων εισερχόμενων τουριστών σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο συνιστά τη βασική προϋπόθεση για κάθε παρέμβαση της τουριστικής και της γενικότερης οικονομικής εθνικής και περιφερειακής πολιτικής εάν αυτή έχει στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας τόσο του ίδιου του τουρισμού όσο και της συμβολής του στη συνολική ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και των επιμέρους περιφερειών της. **Στην περίπτωση μας του Δήμου Χερσονήσου ή και της περιφέρειας Κρήτης και διαμέσου αυτών της χώρας.**

το έλλειμμα σε αυτή τη γνώση για όλο το προαναφερόμενο παραγωγικό πλέγμα άμεσα και έμμεσα τουριστικών κλάδων και προϊόντων μπορεί ακόμη να επιφέρει τα αντίθετα αποτελέσματα και επιπτώσεις και στις καλύτερες των προθέσεων της δημόσιας πολιτικής και ιδιωτικής δράσης

Η αναλυτική γνώση και πληροφόρηση για όλο το προαναφερόμενο παραγωγικό πλέγμα κλάδων και προϊόντων επιβάλλει για εμάς σήμερα

- **μετά από μισό αιώνα επιταχυνόμενης τουριστικής ανάπτυξης –**
να προχωρήσουμε στην εθνικολογιστική αντιμετώπιση του τουρισμού κατά τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα (ΕΛΣ).

Μόνο έτσι θα μπορούμε αξιόπιστα να γνωρίζουμε με τι έχουμε ετησίως να κάνουμε όταν λέμε ότι αφίχθησαν 11, 12, 13 ή 14 εκατ. τουρίστες στην χώρα μας, 2, 3 ή 4 εκατ. τουρίστες εκατ. τουρίστες στη Κρήτη ή 1-2 εκατ. στο Δήμο Χερσονήσου ή ότι προγνωστικά αναμένουμε μια αύξηση ή μείωση αυτών των μεγεθών.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι δεν έχουμε ακόμη πραγματοποιήσει την εθνικολογιστική προσέγγιση και κυρίως τη προσέγγιση του τουρισμού στα πλαίσια της πλέον σύγχρονης εφαρμογής, αυτής των **Δορυφόρων Λογαριασμών Τουρισμού** που είναι από τις πλέον αξιόπιστες διαδικασίες για τη σωστή πληροφόρηση της τουριστικής και οικονομικής πολιτικής σε ότι αφορά τον πραγματικό οικονομικό και κοινωνικό ρόλο του τουρισμού και κυρίως την συμβολή του στην ανταγωνιστική βιωσιμότητα της ελληνικής οικονομίας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό ακόμη επίπεδο.

το κλειδί για να εκμεταλλευτούμε τα οφέλη του τουρισμού και να ξεπεράσουμε τις απειλές, είναι να προσφέρουμε ποιοτικό τουρισμό, όχι στα λόγια – αυτό το κάνουμε επί δεκαετίες κάθε μέρα – αλλά στα έργα.

Για το σκοπό αυτό κρίνεται σημαντικό

να ενισχύσουμε τον πυρήνα της ποιότητας και οικονομικότητας του ελληνικού τουρισμού αντιστρέφοντας τη **διαδικασία της αμετάκλητης τυποποίησης** και ενιαιοποίησης που παρατηρείται στη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού και διεθνούς τουριστικού προϊόντος, προτάσσοντας τη **τυποποιημένη ιδιαιτερότητά** μας με προστασία των γνωστών και αναγνωρισμένων φυσικών, τεχνητών και καλλιεργούμενων πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων και οικονομικών πλεονεκτημάτων στα τοπικά περιβάλλοντα.

Έτσι θα διασφαλίσουμε

την μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα του τομέα και δια μέσου αυτής την ανταγωνιστική βιωσιμότητα της οικονομίας.

Αυτό επιτυγχάνεται μόνο με πλήρη πολιτικοοικονομική γνώση όλων των επιμέρους ποσοτικών και ποιοτικών πτυχών της παραγωγής και διάθεσης του ετήσιου τουριστικού προϊόντος που σε μεγάλο βαθμό μπορεί να διασφαλίσει μόνον η εφαρμογή σήμερα του όλου συστήματος των **ΔΛΤ σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο**

Το έργο της τουριστικής πολιτικής σήμερα, τότε μόνον θα επιτύχει, όταν η εκάστοτε κυβερνητική πολιτική - εθνική και περιφερειακή - κατανοώντας τη τεράστια λόγω και μεγέθους πλέον, πολιτικοοικονομική σημασία του τουρισμού **για τη συνολική αναπαραγωγή και βιωσιμότητα της οικονομίας, και ιδιαίτερα μιας τοπικής οικονομίας**, προσδώσει σε αυτή τη θέση που της αρμόζει, μια θέση επάλληλων επιπέδων οικονομικών και εξωτερικών σχέσεων σε όλο το πλέγμα της ελληνικής και διεθνούς – ευρωπαϊκής και περιφερειακής οικονομίας και κοινωνίας.

Μόνον εάν **σε επίπεδο αρχών, φορέων και συλλογικοτήτων** έχει επιτευχθεί η κατοχή της αναλυτικής γνώσης και πληροφόρησης για όλο το προαναφερόμενο παραγωγικό πλέγμα κλάδων και προϊόντων που συγκροτούν τη παραγωγή και διάθεση του εθνικού ή περιφερειακού τουριστικού προϊόντος, καθίσταται δυνατή **η θεσμικά προσδιορισμένη σύνθεση και συναίνεση** όλων των επιμέρους αναγκαίων πολιτικών και γενικότερα παρεμβατικών διαδικασιών του δημόσιου, του ημιδημόσιου τομέα και των συλλογικών λειτουργιών του ιδιωτικού, ως ικανή και αναγκαία συνθήκη για την αποτελεσματική διασφάλιση, συντήρηση και ενίσχυση της αύξησης ενός εποχικά διαβιούντος **«αλλοδαπού» πληθυσμού**, το μέγεθος του οποίου ξεπερνάει πλέον το αντίστοιχο του πληθυσμού **της Χώρας, της Περιφέρειας, του Δήμου.**

Σήμερα ο πλέον ενδεδειγμένος τρόπος είναι η ανάπτυξη ενός κατά περίπτωση **εθνικού ή περιφερειακού συστήματος ΔΛΤ.**

Το σύστημα αυτό, που περιλαμβάνει μια πληθώρα για μια τέτοια ανάλυση συμπληρωματικών στοιχείων παρέχει:

A. στις μεν δημόσιες αρχές μια χρήσιμη βάση και πολιτικό πλαίσιο μακροοικονομικού, εργασιακού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα,

B. στις δε επιχειρηματικές και κοινωνικές συλλογικότητες ένα μικροοικονομικό περιβάλλον με μια διοικητικού, διαχειριστικού και επενδυτικού χαρακτήρα χρησιμότητα, μέσα από μια επάλληλη σχέση και συν-ευθύνη των δύο πλευρών

Ο κύριος σκοπός αυτής της ομιλίας είναι να δείξει αυτή τη διττή χρησιμότητα και συνακόλουθα τη σημασία της απόφασης του Δήμου Χερσονήσου να εφαρμόσει ή να αναλάβει αυτή τη μεγάλη πρωτοβουλία για την εφαρμογή των ΔΛΤ στην επικράτειά του

Κατανόηση του περιεχομένου του έργου ενός ΔΛ και συνακόλουθα του ΔΛΤ

Ο ΔΛ γενικά συνιστά εργαλείο του οποίου η θεωρία, η λογική συγκρότησης, οι χρήστες και οι διαδικασίες λειτουργίας εντάσσονται στο γενικότερο πλαίσιο συγκρότησης Δορυφόρων Λογαριασμών που συγκροτούνται στα πλαίσια του ΕΛΣ για επίπεδα παραγωγής και διάθεσης μη δυνάμενα αντιμετωπιστούν άμεσα από τα μέχρι σήμερα ισχύοντα Εθνικολογιστικά Συστήματα.

Ένας Δ.Λ. περιέχει την οργάνωση όλης της ποσοτικής και ποιοτικής πληροφόρησης που σχετίζεται και απορρέει από ένα συγκεκριμένο πεδίο παραγωγής και διάθεσης προϊόντων ή (και) υπηρεσιών (*), με σκοπό τη διαμόρφωση ενός συνεκτικού γνωσιακού συστήματος σχετικά με τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά του υπό μελέτη πεδίου και τη διασύνδεση της ανάλυσης του με το συνολικό οικονομικό και κοινωνικό σύστημα της περιφέρειας και της χώρας.

(*) το οποίο για θεωρητικούς, μεθοδολογικούς και τεχνικούς λόγους δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί και να ταξινομηθεί στα πλαίσια της συνήθους κλαδικής διάρθρωσης μιας οικονομίας, όπως ορίζουν τα μέχρι σήμερα Συστήματα καταγραφής των Εθνικών Λογαριασμών (ΣΕΛ) και των Πινάκων Εισροών – Εκροών (Π.Ε-Ε).

Δορυφόροι Λογαριασμοί **Δ.Λ.** - με βάση την ένταξή τους στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών (**ΕΛΣ**) - μπορούν να κατασκευαστούν για τα ακόλουθα πεδία παραγωγικών δραστηριοτήτων :

Την εκπαίδευση.

Την υγεία.

Τον τουρισμό.

Τα νοικοκυριά.

Το περιβάλλον.

Τις μεταφορές

Η διαδικασία μεθοδολογίας και λειτουργίας του υπό μελέτη Δορυφόρου Λογαριασμού Τουρισμού του ΔΧ

Βασική προϋπόθεση για την κατασκευή αξιόπιστων **Δ.Λ.Τ.** είναι η διάκριση των επιμέρους τύπων τουρισμού που πραγματοποιούνται **σε αναφορά** με τα χωρικά όρια μιας χώρας, μιας περιφέρειας ενός Δήμου διακρίνονται για την υπό μελέτη περιοχή :

- I. Εσωτερικός τουρισμός** (Διενεργείται Εντός της συγκεκριμένης χώρας)
- II. Εισερχόμενος τουρισμός** (Εντός της συγκεκριμένης χώρας)
- III. Εξερχόμενος τουρισμός** (Εκτός της συγκεκριμένης χώρας)

σε αναφορά αφενός του χώρου που ενεργοποιείται η τουριστική διακίνηση και κατανάλωση και αφετέρου με την εθνικότητα των υποκειμένων-τουριστών, διακρίνονται οι συνδυαστικά ακόλουθες σωρευτικές κατηγορίες τουρισμού για την υπό μελέτη περιοχή: :

- 1. Εγχώριος τουρισμός** (Domestic Tourism - DT) = I + II.,
- 2. Εθνικός τουρισμός** (National Tourism – NT) = I + III.,
- 3. Διεθνής τουρισμός** (International Tourism – IT) = II + III

Τα τουριστικά χαρακτηριστικά καταστήματα 1

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τουρισμός, δεν αντιστοιχεί στην κλασσική έννοια παραγωγικού κλάδου ή βιομηχανίας, αλλά είναι μια έννοια που βασίζεται στη ζήτηση σημαίνει ότι δεν είναι ο παραγωγός που παρέχει το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, που προσδιορίζει τον τρόπο ταξινόμησης του τουρισμού, αλλά μάλλον ο καταναλωτής, δηλαδή ο επισκέπτης.

Σύμφωνα με το ΕΛΣ, η τυπική/αντιπροσωπευτική παραγωγή **των τουριστικά χαρακτηριστικών καταστημάτων** θα πρέπει να δηλώνει ότι:

- Είτε η κατανάλωση αυτού του ιδιαίτερου εμπορεύματος/αγαθού τους αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό μερίδιο της συνολικής τουριστικής κατανάλωσης,
- Είτε η εγχώρια τουριστική καταναλωτική προσφορά (η παραγωγή) αντιπροσωπεύει ένα αξιόλογο μερίδιο της συνολικής εσωτερικής προσφοράς αυτού του αγαθού (π.χ. δωμάτια ξενοδοχείων).

Τα τουριστικά χαρακτηριστικά καταστήματα 2

Ένας κλάδος που παράγει πρωτίστως για τη τουριστική κατανάλωση, δεν αναιρείται ότι μπορεί να διαθέτει τα προϊόντα του τόσο σε επισκέπτες όσο και σε μη-επισκέπτες. Ταυτόχρονα, δεν αναιρείται η περίπτωση να υπάρχει ένας κλάδος να παράγει ένα αγαθό, το οποίο παρά το ότι δεν είναι αγαθό τουριστικής ζήτησης, μπορεί να αγοράζεται και από τουρίστες. **Το ζήτημα αυτό αποτελεί ιδιαίτερο σημείο της όλης μεθόδου και εργασίας που θα ακολουθηθεί.**

Με βάση τα προαναφερόμενα η η τουριστική βιομηχανία μπορεί οριστεί πως αποτελείται από **δύο τύπους καταστημάτων** ενός και του αυτού παραγωγικού κλάδου:

Από εκείνα τα καταστήματα τα οποία, λόγω της τυπικής / αντιπροσωπευτικής παραγωγής τους, αποτελούν μέρος των χαρακτηριστικών δραστηριοτήτων τουρισμού (π.χ. θερινά ξενοδοχεία διακοπών).

Από εκείνα τα καταστήματα τα οποία, λόγω των πελατών τους, αποτελούν μέρος της γενικότερης βιομηχανικής παραγωγής (π.χ. πώληση ειδών χειροτεχνίας).

Τα τουριστικά χαρακτηριστικά καταστήματα 3

*Μια πρώτη και πρόχειρη προσέγγιση της χαρακτηριστικότητας των επιχειρήσεων
στο Δήμο Χερσονήσου*

1. Σύνολο Επιχειρήσεων στο Δήμο Χερσονήσου **2498**

2. Σύνολο τουριστικά χαρακτηριστικών επιχειρήσεων **1365**

Ξενοδοχεία **338** / Μη κύρια ξ. καταλύματα, Επιχειρήσεις Καφέ Ψητοπωλεία, Εστιατόρια
(Τρόφιμα/Ποτά)(ΧΔ) **590** / Γραφεία Ενοικιάσεων (αυτοκίνητα, μηχανές, σκαφών κτλ) **73** / Τουριστικά
Γραφεία **22** / Θεματικά Πάρκα **6** / Λιανικό Εμπόριο (ΜΧΔ) 332 / Εκπαίδευση **4**

2:1 = 54,64%

Η τουριστική δαπάνη

Για μια λεπτομερή ανάλυση του ειδικού πεδίου παραγωγικής ή και καταναλωτικής δραστηριότητας, του τουρισμού που να εξασφαλίζει ταυτόχρονα τη δυνατότητα υπολογισμού των βασικών σωρευτικών μεγεθών στο **ΔΧ**, το σημείο αφετηρίας είναι η ανάλυση των χρήσεων και τα ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν θα είναι:

***Ποιο είναι το ύψος της δαπάνης;
Από ποιούς πραγματοποιήθηκε η δαπάνη;
Ποιός εμπλέκεται στη δαπάνη;
Ποιό είναι το αντικείμενο-προϊόν της δαπάνης***

Η διαδικασία αυτή – δηλαδή ο υπολογισμός της τουριστικής δαπάνης - θα πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με πολλούς φορείς όπως: την ΕΣΥΕ, τη Δ/ση Ε.Λ., Επιμελητήρια και επαγγελματικές συλλογικότητες.

Κυρίως όμως είναι η συνεργασία με τη ΤτΕ χωρίς τη συμπαράσταση της οποίας θα είχαμε πολλές και μεγάλες δυσκολίες ολοκλήρωσης της μελέτης.

**Για τα αναλυτικότερα δεδομένα της τουριστικής δαπάνης στη Κρήτη
λάβετε υπόψη κυρίως τα δεδομένα της ομιλίας του Δρ. κ. ΣΠΗΝΑΚΗ με
βάση την «Έρευνα Συνόρων» της Τράπεζας της Ελλάδος**

Σύμφωνα με όσα πιο πάνω έχουμε παρουσιάσει, η δομή της προτεινόμενης μεθοδολογίας συνίσταται στη συγκρότηση

τριών (3) βασικών υποσυστημάτων συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων και πληροφοριών

που θα τροφοδοτούνται κατά βάση από,

επτά (7) υποστηρικτικά υποσυστήματα σύμφωνα με την ακόλουθη συνοπτικά παρουσιαζόμενη λογική.

Τα βασικά υποσυστήματα για τη μέτρηση του $\Delta\Lambda T-\Delta X$

• **Το πρώτο βασικό υποσύστημα για τη μέτρηση του $\Delta\Lambda T-\Delta X$:** Το υποσύστημα της αγοραίας διάρθρωσης της τουριστικής κατανάλωσης στον ΔX [Q_{ij}]

• **Το δεύτερο βασικό υποσύστημα υπολογισμού για τη μέτρηση του $\Delta\Lambda T-\Delta X$:** Το υποσύστημα μετάβασης από την αγοραία στην παραγωγική διάρθρωση της τουριστικής κατανάλωσης. του ΔX [Δ_{ij}]

• **Το τρίτο βασικό υποσύστημα υπολογισμού για τη μέτρηση του Ελληνικού $\Delta\Lambda T-\Delta X$:** Το υποσύστημα της διάρθρωσης παραγωγής της τουριστικής κατανάλωσης. [T_{ij}]

Η σχέση (i,j) εκφράζει την αντιστοιχία των αγαθών και υπηρεσιών που καταναλώθηκαν άμεσα από τους τουρίστες σε σχέση με τους κλάδους παραγωγής από τους οποίους παράγονται ή προέρχονται αυτά τα χαρακτηριστικά αγαθά και υπηρεσίες στον ΔX ή --- στην Κρήτη ή --- στην Ελλάδα ή --- εκτός αυτής.

Οι λόγοι της ταξινόμησης των κλάδων παραγωγής στη μήτρα [T_{ij}] που μπορεί να επιτελείται μόνον σύμφωνα με το υπάρχον σύστημα ταξινόμησης των Πινάκων Εισροών-Εκροών της εθνικής οικονομίας ή της περιφέρειας Κρήτης, είναι οι ακόλουθοι:

Πρώτον, η βασική επιδίωξη αυτής της μεθόδου είναι να διαμορφώσει το αναγκαίο υπόβαθρο για την αποτελεσματική διερεύνηση των επιπτώσεων του τουρισμού στην οικονομία υποδοχής με την εκάστοτε συγκεκριμένη διάρθρωση παραγωγής.

Δεύτερον, η ταξινόμηση σε τομείς παραγωγής σύμφωνα πλέον με το αναθεωρημένο σύστημα των Εθνικών Λογαριασμών βοηθά στην προσέγγιση των διαφόρων επιπτώσεων του τουρισμού στη διάρθρωση παραγωγής της υπό μελέτη περιοχής.

Τα υποστηρικτικά υποσυστήματα

Τα προαναφερόμενα βασικά υποσυστήματα θα τροφοδοτούνται από μια σειρά υποστηρικτικών υποσυστημάτων που άπτονται των πιο κάτω πεδίων παραγωγής και διάθεσης της τουριστικής κατανάλωσης στον ΔΧ:

Πρώτο υποστηρικτικό υποσύστημα: Το υποσύστημα της Τουριστικής Κατανάλωσης

Δεύτερο υποστηρικτικό υποσύστημα: Το υποσύστημα της Τουριστικής Προσφοράς και των «χαρακτηριστικών κλάδων» του τουρισμού

Τρίτο υποστηρικτικό υποσύστημα: Το υποσύστημα της τουριστικής ζήτησης

Τέταρτο υποστηρικτικό υποσύστημα: Το υποσύστημα της πρακτικής αντιμετώπισης της από τον τουρισμό προστιθέμενης αξίας και της απασχόλησης στους άμεσα χαρακτηριστικούς κλάδους

Πέμπτο υποστηρικτικό υποσύστημα: Το υποσύστημα της πρακτικής αντιμετώπισης της από τον τουρισμό προστιθέμενης αξίας και της απασχόλησης στους έμμεσα χαρακτηριστικούς κλάδους

Έκτο υποστηρικτικό υποσύστημα: Το υποσύστημα των οχημάτων και των δεύτερων κατοικιών.

Έβδομο υποστηρικτικό υποσύστημα: Το υποσύστημα των διαθεσίμων πηγών των δευτερογενών για το έργο στοιχείων, των δεδομένων και των πληροφοριών για την κατασκευή των Δορυφόρων Λογαριασμών Τουρισμού.

1. Στοχεύσεις της προσέγγισης του ΔΛΤ – ΔΧ

Η κατά τα πρότυπά του ΔΛΤ – ΔΧ προσέγγιση θα στοχεύει με βάση τον σχεδιασμό και την εκτέλεσή της κατά το μέτρο του δυνατού στην επίτευξη των ακόλουθων:

- i. Άντληση Βασικής πληροφόρησης που απαιτείται για την ανάπτυξη μοντέλων εκτίμησης των οικονομικών επιπτώσεων του τουρισμού χρήσιμη για τον σχεδιασμό, την προετοιμασία και την εφαρμογή τουριστικής πολιτικής ως αναπτυξιακής πολιτικής του ΔΧ (π.χ. υπό προϋποθέσεις δυνατότητα χρησιμοποίησης των υπαρχόντων Π.Ε-Ε της ελληνικής οικονομίας).
- ii. Άντληση Βασικής πληροφόρησης για τη διασύνδεση μεταξύ των οικονομικών και άλλων χρηματικών και φυσικών δεδομένων σχετικών με τον τουρισμό.

2. Στοχεύσεις της προσέγγισης του ΔΛΤ – ΔΧ

3. Εκτίμηση μακροοικονομικών σωρευτικών μεγεθών για την προσέγγιση της οικονομικής σημασίας του τουρισμού, όπως το μέγεθος της τουριστικά προκαλούμενης προστιθέμενης αξίας και της κλαδικής της προέλευσης καθώς και το μέγεθος της τουριστικά προκαλούμενης ακαθάριστης εγχώριας (ΔΧ) παραγωγής.

4. Δυνατότητα ανάπτυξης προγνωστικών εκτιμήσεων αφενός για την εξέλιξη των Αφίξεων / Διανυκτερεύσεων και της Δαπάνης και συνακόλουθα για το μεγαλύτερο μέρος του φάσματος των τουριστικά χαρακτηριστικών προϊόντων –παραγωγών και επιχειρήσεων ανεξαρτήτως της εγχώριας ή μη εγχώριας διάστασής τους.

Έτσι, είναι απόλυτα προφανές ότι το όλο πλαίσιο των στοχεύσεων της προσέγγισης του ΔΛΤ-ΔΧ ικανοποιεί στην πράξη τις απαιτήσεις που αναφέραμε στη **διαφάνεια 12 >>>>> 12**

Μια μικρή ιστορία της πορείας της μέτρησης και της ανάλυσης του τουρισμού στην Ελλάδα με βάση τους ΔΛΤ .

Πριν από 30 περίπου χρόνια στο ΚΕΠΕ ξεκίνησε μια συζήτηση επάνω στο θέμα της τουριστικής δαπάνης και του υπολογισμού της στην Ελλάδα – και έμεινε εκεί για διάφορους λόγους που δεν είναι του παρόντος

Πριν από 8-9 χρόνια διαβλέποντας την ανάγκη κάναμε πρόταση και ανοίξαμε τη συζήτηση με τις αρμόδιες αρχές της τουριστικής πολιτικής για την εφαρμογή του Ε-ΔΛΤ και με παραδοτέα τότε:

- Το σχεδιασμό του ΔΛΤ
- Την πειραματική εφαρμογή του ΔΛΤ
- Το θεσμικό πλαίσιο π.χ. φορέα εφαρμογής και συνεχούς επικαιροποίησης του ΔΛΤ
- Την ενεργό συμμετοχή στο έργο για απόκτηση γνώσης και την εκπαίδευση του φορέα εφαρμογής του ΔΛΤ
- Παράδοση του έργου και των συναφών υποβάθρων
- Παρακολούθηση και υποστήριξη της εφαρμογής και συνεχούς επικαιροποίησης του ΔΛΤ από τον φορέα

Αντι αυτής της διαδικασίας επιλέχθηκε στα πλαίσια «συζητήσεων και προβληματισμού» από το 2003 έως το 2005 το έργο να ενταχθεί στην ΚτΠ και το κόστος-αμοιβή αναδόχου να ανέλθει στα περίπου 3 εκατ. ΕΥΡΩ. Μαζί δε με μια άλλη μελέτη καταγραφής των τουριστικών καταλυμάτων κόστους 1,4 εκατ. ΕΥΡΩ. και ορισμένες μικρότερες για υποκλάδους του τουριστικού κυκλώματος. Έτσι το συνολικό κόστος-αμοιβή για την όποια εφαρμογή του Ε-ΔΛΤ ανήλθε στα περίπου 5 εκατ. ΕΥΡΩ.

Τα έργα προκηρύχθηκαν περίπου το 2005 και έχουν «παραδοθεί» λίγο πολύ από το 2008.

Έκτοτε αγνοείται η τύχη της όποιας εφαρμογής τους και για ορισμένα από αυτά και η τύχη του ίδιου του παραδοτέου ακόμη και ως υλικού.

Πρόσφατα αποφασίστηκε και υπογράφηκε η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ μεταξύ του ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ και του ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΔΟΥΡΥΦΟΡΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ / Ερ.Ε.ΔΟ.ΛΟ.Τ. του ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ με αντικείμενο-τίτλο:

«Διερεύνηση του ρόλου του τουρισμού στην παραγωγική δομή και οικονομία του Δήμου Χερσονήσου με βάση τη προσέγγιση των Περιφερειακών Δορυφόρων Λογαριασμών Τουρισμού»

Σας ευχαριστώ